

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
ครั้งที่ ๙
วันจันทร์ที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๐๖ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

กรรมการวิสามัญ ผู้มาประชุม คือ

๑. พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม	ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๒. นายศิระชัย โชติรัตน์	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก มารุต ปิ๋นโชตะสิงห์	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง
๔. นายแสวง บุญมี	รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ
๕. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๖. นายคำณูณ สิทธิสมาน	โฆษกและที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๗. พลเอก ไตรรัตน์ รังคะรัตน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๘. นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๙. พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๑๐. นายสุรชัย ภูประเสริฐ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๑๑. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต	ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๑๒. พลโท กนิษฐ์ ชาญปรีชญา	
๑๓. พลโท ชัยยุทธ พร้อมสุข	
๑๔. พลอากาศเอก ชูชาติ บุญชัย	
๑๕. พลเอก ธนดล สุรารักษ์	
๑๖. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	
๑๗. พลเอก ภาณุวัชร นาควงษ์	
๑๘. พลเอก วิชิต ศรีประเสริฐ	
๑๙. นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ	
๒๐. พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา	
๒๑. พลโท สมโภชน์ วั้งแก้ว	
๒๒. พลเอก สุรวัช บุตรวงษ์	
๒๓. พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ	
๒๔. รองศาสตราจารย์พิชาย รัตนดิถก ณ ภูเก็ต	
๒๕. นายบรรชา พงศ์อายุกุล	
๒๖. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	
๒๗. นายพัชโรดม ลิ้มปิษเฐียร	

กรรมการวิสามัญ ผู้ลาการประชุม คือ

๑. พลโท สุรใจ จิตต์แจ้ง
๒. ศาสตราจารย์สนิท อักษรแก้ว
๓. พลตรี สันติพงศ์ ธรรมปิยะ
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวี สุรฤทธิกุล

ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการวิสามัญตามข้อบังคับฯ ผู้มาประชุม คือ

- นายปริญญา แสงแก้วเขียว	นิติกรชำนาญการ
	กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๑
	สำนักกรรมการ ๑

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง**

๑. นายอมร รัชตังกูร	ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีและทรัพย์สิน
๒. นายกิตติพล พัยคมเดชาพันธ์	ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมือง

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการวิสามัญมาครบองค์ประชุมแล้ว พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑. บันทึกการประชุมครั้งที่ ๔ ถึงครั้งที่ ๘ ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้จัดทำเสร็จแล้ว โดยขอให้กรรมการวิสามัญได้นำไปตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้น ก่อนที่จะนำมารับรองในคราวประชุมครั้งต่อไป
 ๒. เอกสารแสดงการบริจาคเงินภาษีให้แก่พรรคการเมือง จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 ๓. สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๘ วันศุกร์ที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐
- ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

- ที่ประชุมมีมติให้เลื่อนการรับรองบันทึกการประชุมจำนวน ๕ ครั้ง ไปรับรองในคราวประชุมครั้งต่อไป ดังนี้

๑. ครั้งที่ ๔ วันจันทร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐
๒. ครั้งที่ ๕ วันอังคารที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐
๓. ครั้งที่ ๖ วันพุธที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐
๔. ครั้งที่ ๗ วันพฤหัสบดีที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐
๕. ครั้งที่ ๘ วันศุกร์ที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่เสนอเพื่อพิจารณา

- พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. โดยเริ่มจากมาตรา ๗๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๗๗

รอกการพิจารณา

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรา ๗๗ ว่าเป็นการวางหลักการเกี่ยวกับจัดสรรเงินกองทุน โดยจะนำเงินที่ได้จากการจัดสรรให้ตาม (๑) และนำสัดส่วนที่สมาชิกพรรคการเมืองได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองตาม (๒) และใช้ผลคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองได้รับจากการเลือกตั้งทั่วไปตาม (๓) ซึ่งเป็นหลักการสำคัญตามแนวทางการนับคะแนนเสียงการเลือกตั้งที่ได้วางหลักการไว้ในรัฐธรรมนูญมาเป็นตัวกำหนดการจัดสรรเงินกองทุนด้วย ส่วน (๔) เป็นกรณีที่พรรคการเมืองจะต้องร่วมรับผิดชอบกับการกระทำที่ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ โดยจะต้องหักเงินที่คณะกรรมการยื่นฟ้องให้สมาชิกผู้นั้นชดใช้คืนออกจากเงินจัดสรรของพรรคการเมืองนั้น ส่วนวรรคสองเป็นกรณีที่พรรคการเมืองไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ หากคณะกรรมการได้แจ้งเตือนแล้วยังมิได้ปฏิบัติตามก็อาจลดจำนวนเงินที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดได้

ทั้งนี้ ตามร่างกฎหมายฉบับนี้มีข้อผิดพลาดในบางจุดจึงขอเสนอแก้ไข ดังนี้

๑) ในวรรคหนึ่ง (๑) แก้ไขเลขมาตราให้ถูกต้อง โดยแก้จากมาตรา “๗๖” เป็น “๗๕” ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินภาษีที่ได้รับการจัดสรรให้

๒) ในวรรคหนึ่ง (๔) แก้ไขถ้อยคำจากเดิมคือ “เมื่อได้วงเงินที่จะต้องได้รับการจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้นตาม (๑) และ (๒) แล้ว” เป็น “เมื่อได้วงเงินที่จะต้องได้รับการจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้นตาม (๑) ~~และ~~ (๒) ~~และ~~ (๓) แล้ว” เพราะเงินที่จะได้รับจัดสรรเป็นไปตาม (๑) (๒) และ (๓)

พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้สอบถามว่า กองทุนเงินหมุนเวียนมีที่มาอย่างไร และมีวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายอย่างไร

นายแสวง บุญมี กรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าโดยหลักจากกฎหมายเดิม เงินกองทุนจะมีที่มาจากเงินงบประมาณแผ่นดิน เงินค่าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และดอกผลจากการฝากธนาคาร ซึ่งปัจจุบันมีเงินหมุนเวียนประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท โดยจะจัดสรรให้พรรคการเมืองปีละประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท และใน ๒๐๐ ล้านบาทจะแบ่งเป็นค่าดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองหรือใช้ในทางการบริหารจำนวนร้อยละ ๒๐ และแบ่งให้พรรคการเมืองร้อยละ ๘๐

การพิจารณาจัดสรรให้พรรคการเมืองจะพิจารณาจากเงื่อนไข ๔ ประเภท ดังนี้

๑) คะแนนจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

๒) คะแนนจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

๓) จำนวนสาขา

๔) จำนวนสมาชิก

ซึ่งคะแนนตามข้อ ๑) และข้อ ๒ จะพิจารณาให้ร้อยละ ๔๐ ส่วนข้อ ๓) และข้อ ๔ จะพิจารณาให้ร้อยละ ๑๐

วัตถุประสงค์ตามกฎหมายเก่าจะให้ใช้เพื่อพัฒนาพรรคการเมืองซึ่งไม่ได้ระบุรายละเอียด แต่ในร่างกฎหมายฉบับนี้จะมีวัตถุประสงค์การใช้เงินที่กว้างขึ้นตามมาตรา ๗๒ กล่าวคือ เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมือง การให้การศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน และสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างแท้จริงและการดำเนินการอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนด

พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ ได้สอบถามเพิ่มเติมว่ามีกรณีที่รัฐบาลไม่จัดสรรเงินงบประมาณให้หรือไม่ และมีกรณีตัวอย่างการใช้เงินอุดหนุนหรือไม่ ซึ่งนายแสวง บุญมี กรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีที่รัฐบาลไม่จัดสรรเงินงบประมาณให้ที่ผ่านมาก็เฉพาะในช่วงเวลาที่มีเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทั้งนี้ที่ผ่านมายังไม่เคยมีการใช้งบทดลองจ่าย

นายสุรชัย ภูประเสริฐ ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ ได้สอบถามว่ากรณีการพิจารณาฐานการคำนวณระหว่างสมาชิกที่จ่ายค่าบำรุงพรรคการเมืองรายปีกับตลอดชีพจะพิจารณาอย่างไร ซึ่งนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง ได้ให้ข้อมูลว่าเป็นไปตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่จะเรียกเก็บรายปีหรือตลอดชีพ ทั้งนี้เกณฑ์ที่จะคำนวณการจัดสรรก็ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

นายกิตติพล พัยคณเดชาพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ให้ข้อสังเกตว่าตามวัตถุประสงค์ของเงินกองทุนก็เพื่อจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองได้นำไปใช้เพื่อพัฒนาพรรคการเมืองทั้งหมด แต่กรณีตาม (๒) ตอนท้ายที่กำหนดไว้ว่า “แต่เงินที่จัดสรรให้ต้องไม่เกินเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองนั้นได้รับจากสมาชิกในปีที่ผ่านมา” มีข้อสังเกตว่าจะทำให้มีเงินเหลือจ่ายกลับคืนสู่กองทุนเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้หากเปรียบเทียบกับกรณี (๓) ตอนท้ายจะเห็นว่าได้กำหนดมาให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามสัดส่วนที่พรรคการเมืองทุกพรรคได้รับการจัดสรรตามมาตรา ๖๓ ตามอัตราส่วนเงินบริจาคทั้งหมดต่อเงินที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ ซึ่งก็จะมีเงินเหลือกลับเข้ากองทุนเลย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีเงินที่ได้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามฐานการคำนวณใน (๑) (๒) และ (๓) แล้ว อาจมีเงินเหลือจ่ายที่กลับเข้าสู่กองทุน ซึ่งกรณีนี้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำลังพิจารณาหาช่องทางที่อาจกำหนดให้คณะกรรมการสามารถพิจารณาใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนกิจการของพรรคการเมืองเพิ่มเติมได้ ทั้งนี้ได้ผลเป็นประการใดจะได้นำเรียนข้อมูลต่อที่ประชุมต่อไป

พลเอก มารุต ปิยะโชติสิงห์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง ได้สอบถามว่ากรณีการจัดการเลือกตั้งใหม่เพราะเหตุทุจริตการเลือกตั้งคณะกรรมการมีงบประมาณมาจากส่วนใดในการจัดการเลือกตั้ง และพรรคการเมืองที่สมาชิกเป็นผู้กระทำทุจริตจะต้องจัดการเลือกตั้งใหม่มีส่วนรับผิดชอบอย่างไรบ้าง ซึ่งนายแสวง บุญมี ได้ให้ข้อมูลว่าตามกฎหมายเดิมกรณีการชดใช้ค่าใช้จ่ายจะได้รับเมื่อคดีถึงที่สุดกล่าวคือต้องฟ้องร้องเอาจนถึงชั้นศาลฎีกา ส่วนเงินที่จะมาจัดการเลือกตั้งใหม่เป็นเงินของรัฐจ่ายไปก่อนแล้วค่อยไล่เบี้ยเอาทีหลัง ส่วนความรับผิดชอบจะเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้สมัครไม่รวมถึงพรรคการเมือง

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่าร่างกฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่ต้องการปฏิรูปพรรคการเมืองให้เป็นพรรคการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง และเป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็ง แต่ยังไม่มียกเว้นข้อบัญญัติใดที่จะสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองมีแต่เพียงว่าหากสมาชิกในจังหวัดใดเกินหนึ่งร้อยคนให้แต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และสาขาพรรคการเมืองแต่ละสาขาต้องมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่นั้นตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไปเท่านั้น ซึ่งกรณีดังกล่าวพรรคการเมืองที่มีสมาชิกในพื้นที่นั้นเกินห้าร้อยคนจะไม่ตั้งสาขาพรรคการเมืองก็ได้ อีกทั้งในร่างกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีสาขาพรรคการเมืองขั้นต่ำไว้เพียง ๔ ภูมิภาคเท่านั้นซึ่งยังมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการมากมายซึ่งต่างจากตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ไม่ได้กำหนดให้ต้องดำเนินการอะไรมากนัก จึงคาดคะเนล่วงหน้าได้ว่าพรรคการเมืองก็จะจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดเพียง ๔ สาขาเท่านั้น

ทั้งนี้ โดยส่วนตัวเห็นว่ากรณีที่โครงสร้างของพรรคการเมืองจะเข้มแข็งได้นั้น พรรคการเมืองจะต้องยกฐานะตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นสาขาพรรคการเมืองให้ได้มากที่สุด ดังนั้นจึงควรมีมาตรการจูงใจให้พรรคการเมืองตั้งสาขาพรรคการเมืองเพิ่มขึ้นโดยใช้เงินจากกองทุนพัฒนาการเมืองเป็นเครื่องมือสนับสนุน และเห็นสมควรเสนอให้ลดเงินที่จัดสรรตาม (๓) ให้เหลือร้อยละ ๓๐ แล้วนำส่วนที่เหลือร้อยละ ๒๐ ไปสนับสนุนให้กับสาขาพรรคการเมืองโดยเพิ่มเป็น (๗/๑) ซึ่งมีหลักการว่าให้จัดสรรให้สาขาพรรคการเมืองทั้งหมด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามสัดส่วนของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับตามจำนวนสาขาพรรคการเมืองของตน

พลเอก ไพชยนต์ คำตันเจริญ กรรมการธิการวิสามัญ ได้มีข้อสังเกตว่ากรณีการสนับสนุนให้เพิ่มสาขาพรรคการเมืองให้มากขึ้นจะทำให้สาขาพรรคการเมืองใหญ่แตกตัวแยกเป็นสาขาย่อยๆ เพื่อนำมาคำนวณเงินจัดสรรหรือไม่

นายแสวง บุญมี กรรมการธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าตามกฎหมายเก่าก็ใช้สาขาพรรคการเมืองเป็นปัจจัยหนึ่งในการคำนวณจัดสรรเงินสนับสนุนแต่ต้องเป็นสาขาพรรคการเมืองที่มีมาตรฐาน อีกทั้งคณะกรรมการยังสามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในสาขาพรรคการเมืองเหล่านั้นเพิ่มเติมได้อีกนอกเหนือจากเงินที่ได้รับการจัดสรร เช่น ค่าไปรษณียากร ค่าโทรศัพท์ ค่าเช่าสำนักงานสาขาพรรคการเมือง ค่าเช่าที่จัดประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมือง เป็นต้น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาถึงสาขาพรรคการเมืองเช่นกันและได้รับข้อมูลว่าบางพรรคการเมืองตั้งสาขาพรรคการเมืองก็เพื่อใช้ในการคำนวณเงินจัดสรรแต่ไม่ได้มีการบริหารจัดการอย่างแท้จริง ซึ่งตามหลักการของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าพื้นฐานการพัฒนาการเมืองย่อมเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกพรรคการเมือง จึงไม่นำหลักการการพิจารณาจัดสรรเงินโดยใช้สาขาพรรคการเมืองมาเป็นเงื่อนไขในการพิจารณา

พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่าโดยที่ร่างกฎหมายฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการปฏิรูปพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรว่าควรมีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้มากขึ้นเพื่อเป็นการกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นหรือฐานรากให้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ต้องมีเงื่อนไขว่าสาขาพรรคการเมืองจะต้องดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ของตนอย่างต่อเนื่อง โดยให้คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมที่ต้องดำเนินการไว้ในกฎหมายลำดับรองต่อไป

พลเอก ธนดล สุรารักษ์ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่าการมีสาขาพรรคการเมืองเพิ่มมากขึ้นเป็นเรื่องที่ดีแต่ควรที่จะกำหนดให้มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ทั้งนี้เห็นว่ากิจกรรมตามมาตรา ๒๓ ที่กำหนดว่าต้องมีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอาจจะน้อยเกินไป ซึ่งหากมีการสนับสนุนเงินจากกองทุนแล้วควรที่จะมีกิจกรรมที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

นายบรรชา พงศ์อายุกุล กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่าการมีสาขาพรรคการเมืองจำนวนมากเป็นเรื่องที่ดีเพราะเป็นการกระจายการมีส่วนร่วมสู่ท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามก็ควรที่จะมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ และควรที่จะให้สมาชิกของสาขาพรรคการเมืองในพื้นที่นั้นเป็นผู้จัดการกันเอง อีกทั้งเห็นว่ากิจกรรมที่จะต้องดำเนินการเป็นสำคัญคือการทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยให้แก่สมาชิกในพื้นที่ได้มีความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้อภิปรายเพิ่มเติมว่าแนวทางในการปฏิรูปพรรคการเมืองให้ได้ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญจะต้องให้มีสาขาพรรคการเมืองเพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างสมาชิกพรรคการเมืองกับพรรคการเมืองให้ได้มากที่สุด และหากมองไปสู่นาคตก็อาจกำหนดได้ว่าหากพรรคการเมืองจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตใดจะต้องมีตัวแทนพรรคการเมืองประจำเขตนั้นเพื่อคัดเลือกผู้สมัครนำเสนอสู่พรรคการเมืองและให้พรรคการเมืองให้ความเห็นชอบส่งลงสมัคร หากสามารถดำเนินการได้ ในลักษณะเช่นนี้ก็จะเป็นการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง และหากในเขตนั้นมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นก็สามารถพัฒนาขึ้นเป็นสาขาพรรคการเมืองได้ซึ่งก็จะได้รับเงินสนับสนุนในการดำเนินการของสาขาพรรคการเมืองนั้นๆ อีกทั้งร่างกฎหมายฉบับนี้ได้มีมาตรการลงโทษหากสาขาพรรคการเมือง ไม่ดำเนินการตามที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งในทางกลับกันพรรคการเมืองก็อาจเห็นว่าเป็นปัญหาจึงไม่จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการสนับสนุนด้วยเงินกองทุนเพื่อให้พรรคการเมืองได้วางโครงสร้างของพรรคการเมืองให้กระจายในทุกพื้นที่จึงจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปได้อย่างแท้จริง และเพื่อสนับสนุนหลักการที่ให้สมาชิกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของพรรคการเมืองด้วยการเก็บเงินค่าบำรุงพรรคการเมือง จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องให้สมาชิกพรรคการเมืองในเขตนั้นได้เป็นผู้คัดเลือกผู้สมัครในเขตการเลือกตั้งนั้นๆ ด้วย

ดังนั้น จึงขอเสนอให้ลดเงินที่จัดสรรตาม (๓) ให้เหลือร้อยละ ๓๐ แล้วนำส่วนที่เหลือไปเพิ่มเป็น (๓/๑) ร้อยละ ๒๐ เพื่อสนับสนุนการตั้งสาขาพรรคการเมืองตามจำนวนพรรคการเมือง

นายกิตติพล พยัคฆเตชาพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับบรรดสองว่ากรณีที่พรรคการเมืองใดไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งเตือนแล้วยังมิได้ปฏิบัติตาม คณะกรรมการอาจลดจำนวนเงินที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้ อาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติเพราะพรรคการเมืองจะยื่นแผนหรือโครงการที่จะดำเนินการภายในเดือนเมษายนของทุกปี แต่กระบวนการจัดสรรเงินจะเริ่มจัดสรรประมาณช่วงเดือนตุลาคมเพื่อให้สามารถใช้จ่ายได้ภายในเดือนมกราคม จึงอาจเกิดปัญหาการเลื่อนเวลาระหว่างการจัดสรรเงินกับการรายงานแผนงานหรือโครงการ และประเด็นการลดจำนวนเงินที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้นจะมีสัดส่วนการลดอย่างไร และจะเป็นปัญหาในการติดตามเก็บภายหลังด้วย ซึ่ง นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีที่พรรคการเมืองไม่ยื่นแผนงานโครงการตามที่คณะกรรมการได้แจ้งเตือนแล้วยังมิได้ปฏิบัติตามก็ให้เป็นอำนาจที่คณะกรรมการจะลดจำนวนเงินที่จะจัดสรรให้ได้ หรือกรณีที่ได้จัดสรรเงินให้แล้วแต่ไม่ดำเนินการก็ให้คณะกรรมการพิจารณาลดได้ตามสัดส่วน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่

คณะกรรมการจะกำหนด ซึ่งก็จะมีรายละเอียดทั้งเหตุที่จะนำไปสู่การลด ครอบคลุมระยะเวลาที่จะเป็นเงื่อนไขให้ต้องดำเนินการรวมถึงสัดส่วนที่จะลด โดยที่กฎเกณฑ์ต่างๆ นี้คณะกรรมการจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านี้พรรคการเมืองจะต้องรับทราบ และต้องดำเนินการตามนี้ ส่วนแผนงานโครงการจะเป็นแผนที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ความเห็นชอบแล้วส่งมาที่นายทะเบียนเพื่อใช้ในการกำกับติดตามการดำเนินการของพรรคการเมืองต่อไป

พลเอก มารุต ปิยโชติสังข์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง ได้สอบถามว่ากรณีการจัดการเลือกตั้งใหม่ตาม (๔) สมาชิกพรรคการเมืองที่ทุจริตจนต้องจัดการเลือกตั้งใหม่มีส่วนรับผิดชอบอย่างไรบ้าง และพรรคการเมืองที่สมาชิกเป็นผู้กระทำทุจริตจนต้องจัดการเลือกตั้งใหม่มีส่วนรับผิดชอบอย่างไรบ้าง ซึ่งนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีตามข้อคำถามจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะไม่มีกรณีการให้ใบแดงแต่จะใช้มาตรการทางศาล ทั้งนี้ หากคณะกรรมการตรวจสอบพบว่าการทุจริตมาจากที่ใดก็สามารถระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลนั้นชั่วคราวได้ และหากศาลตัดสินว่าบุคคลนั้นกระทำผิดจริงก็ต้องรับผิดชอบและพรรคก็ต้องร่วมรับผิดชอบโดยที่พรรคจะต้องรับผิดชอบก่อนแล้วค่อยไปไล่เบี้ยเอาจากบุคคลนั้นเอง ซึ่งถือเป็นเรื่องภายในของพรรคหากเป็นเรื่องที่พรรคไม่รู้เรื่องด้วยก็จะเป็นเรื่องเฉพาะตัวของบุคคลหรือสมาชิกผู้นั้นเอง ไม่เกี่ยวกับพรรค ทั้งนี้กรณีตาม (๔) ก็ถือเป็นความรับผิดชอบเบื้องต้นที่พรรคจะต้องถูกหักเงินที่จะได้รับการจัดสรรให้

มติที่ประชุม

มาตรา ๗๗

รอการพิจารณา

“มาตรา ๗๗ การจัดสรรเงินตามมาตรา ๗๕ ให้แก่พรรคการเมือง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เงินจัดสรรตามมาตรา ๗๖ ๗๕ (๑) ให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามผู้เสียภาษีได้ระบุไว้

(๒) ร้อยละห้าสิบของวงเงินจัดสรรนอกจาก (๑) ให้จัดสรรให้ตามจำนวนเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองได้รับ โดยแต่ละพรรคการเมืองให้ได้รับตามอัตราส่วนระหว่างจำนวนเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่ทุกพรรคการเมืองได้รับรวมกันในปีที่ผ่านมาต่อจำนวนเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองนั้น ๆ ได้รับมาในปีที่ผ่านมา แต่เงินที่จัดสรรให้ต้องไม่เกินเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองนั้นได้รับจากสมาชิกในปีที่ผ่านมา

(๓) ร้อยละห้าสิบสามสิบของวงเงินจัดสรรนอกจาก (๑) ให้จัดสรรให้ตามคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองได้รับจากการเลือกตั้งทั่วไปสำหรับปีถัดจากปีที่มีการเลือกตั้งทั่วไป โดยแต่ละพรรคการเมืองให้ได้รับตามอัตราส่วนระหว่างคะแนนเสียงที่ทุกพรรคการเมืองได้รับรวมกันต่อคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ สำหรับปีอื่นให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามสัดส่วนที่พรรคการเมืองทุกพรรคได้รับการจัดสรรตามมาตรา ๖๓ ตามอัตราส่วนเงินบริจาคทั้งหมดต่อเงินที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ

(๓/๑) ร้อยละยี่สิบ.....(หลักการเพื่อสนับสนุนการตั้งสาขาพรรค) รอการพิจารณา

(๔) ในกรณีที่ต้องมีการจัดการเลือกตั้งใหม่อันเป็นผลจากการกระทำของสมาชิกของพรรคการเมืองใด เมื่อได้วงเงินที่จะต้องได้รับการจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้นตาม (๑) **๕๕๕** (๒) และ (๓) แล้ว ให้หักจำนวนเงินที่คณะกรรมการยื่นฟ้องให้สมาชิกผู้นั้นชดใช้คืนออกจากเงินจัดสรรของพรรคการเมืองและส่งคืนเข้ากองทุนก่อน ถ้าภายหลังมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดปรากฏว่าผู้นั้นไม่ต้องรับผิดหรือรับผิดน้อยกว่าที่คณะกรรมการยื่นฟ้อง ให้คณะกรรมการกองทุนจ่ายเงินคืนให้แก่พรรคการเมืองนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าเงินที่จัดสรรให้มีไม่พอ ให้ดำเนินการหักจากเงินจัดสรรในปีต่อ ๆ ไปจนครบ ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิพรรคการเมืองที่จะไล่เบี้ยเอาจากสมาชิกที่ต้องรับผิดตามคำพิพากษา

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งเตือนแล้วยังมิได้ปฏิบัติตาม คณะกรรมการอาจลดจำนวนเงินที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

เงินที่เหลือจากการจัดสรรให้ส่งคืนเข้ากองทุน”

มาตรา ๗๘

รอกการพิจารณา

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ

นายแสวง บุญมี รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการกำกับดูแลเงินกองทุนว่ากฎหมายเก่าและกฎหมายใหม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการเป็นรับผิดชอบผู้ดำเนินการกำกับดูแลประเมินผลเงินกองทุน แต่ในทางปฏิบัติอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันเพราะกฎหมายเก่าให้อำนาจคณะกรรมการในการควบคุมดูแลทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการแต่กฎหมายใหม่ให้อำนาจคณะกรรมการในการควบคุมเฉพาะภายหลังอย่างเดียว ซึ่งอาจมีปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานการติดตามประเมินผลที่กำหนดขึ้นตามกฎหมายกองทุนหมุนเวียนและมาตรฐานที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะเข้ามาตรวจสอบการใช้จ่ายได้ ดังนั้นหากเป็นไปได้ก็อยากให้มีกระบวนการติดตามประเมินผลที่เป็นไปในลักษณะเดียวกันกับกฎหมายพรรคการเมืองปี ๒๕๕๐ กล่าวคือก่อนที่พรรคการเมืองจะได้รับเงินจัดสรรจะต้องนำเสนอแผนงานโครงการให้คณะกรรมการได้ทราบก่อน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนก็จะได้พิจารณาว่าแผนงานนั้นตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ก่อนที่จะจัดสรรเงินกองทุน

นายกิตติพล พยัคฆเดชาพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ให้ข้อสังเกตว่ากรณีวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินตามมาตรา ๗๘ อาจจะมีขอบเขตที่กว้างเกินไปและอาจเป็นการใช้จ่ายเงินที่ฟุ่มเฟือยไม่คุ้มค่าจึงควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้จ่ายเงินให้ชัดเจนด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าเมื่อได้จัดสรรเงินให้กับพรรคการเมืองไปแล้วก็ควรที่จะเป็นเรื่องของพรรคการเมืองที่จะบริหารจัดการกันเอง แต่อย่างไรก็ตามพรรคการเมืองจะต้องรายงานการใช้จ่ายให้คณะกรรมการทราบว่าได้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์วิธีการที่ได้กำหนดหรือไม่ ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามก็มีโทษที่หนักพอสมควรทั้งโทษปรับและโทษที่หัวหน้าพรรคการเมืองจะต้องพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ในวรรคสองก็ได้วางมาตรการเบื้องต้นว่าพรรคการเมืองจะส่งรายละเอียดการใช้จ่ายให้นายทะเบียนทราบก่อนก็ได้ และในวรรคสามก็ได้ให้อำนาจคณะกรรมการที่จะกำหนดสัดส่วนการใช้จ่ายเงินในแต่ละด้านได้ อีกทั้งหากคณะกรรมการเกรงว่าพรรค

การเมืองจะนำเงินไปใช้จ่ายในการบริหารจัดการหรือการเลี้ยงสังสรรค์หรือจ้างบุคลากร คณะกรรมการก็สามารถกำหนดลักษณะต้องห้ามดังกล่าวได้

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่า ในส่วนของผู้ที่จะต้องรับผิดชอบในการติดตามกำกับดูแลก็อาจจะคุ้นชินกับวิธีการปฏิบัติแบบเดิมอยู่ ซึ่งหากพิจารณาในร่างกฎหมายนี้ทั้งฉบับแล้วเห็นว่ายังมีประเด็นที่คิดว่ายังไม่เพียงพอที่จะติดตามกำกับดูแลการให้จ่ายเงินของพรรคการเมืองก็ให้นำเสนอเป็นประเด็นเพิ่มเติมในการพิจารณาทบทวนคราวต่อไป

ส่วนกรณีตามวรรคหนึ่งถ้อยคำที่กำหนดว่า “การส่งเสริมความรู้ในทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชน คณะกรรมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ควรเขียนให้เข้าใจได้ชัดเจนว่าควรส่งเสริมให้แก่ใคร ดังนี้

“การส่งเสริมความรู้ในทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชน คณะกรรมการส่งเสริมความรู้ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

ทั้งนี้ยังมีข้อซักถามว่ากรณีการรายงานให้คณะกรรมการทราบทุกสามเดือนนับแต่วันได้รับการจัดสรร กรณีนี้วันใดคือวันที่จะได้รับการจัดสรร ซึ่งนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีตามกฎหมายใหม่คือภายใน ๓๐ วัน นับแต่สิ้นปีงบประมาณ

พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ ได้สอบถามว่าเหตุใดคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดให้ต้องจัดสรรเงินภายใน ๓๐ วัน นับแต่สิ้นปีงบประมาณ ซึ่งนายพัชโรดม ลิ้มปิษเฐียร ได้ให้ข้อมูลว่าตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมแล้วเพราะถือว่าคณะกรรมการได้รับทราบยอดจำนวนเงินที่จะจัดสรรอยู่ก่อนแล้ว และเห็นว่าพรรคการเมืองจะต้องรีบไปดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองและรายงานให้คณะกรรมการทราบทุกๆ ๓ เดือนอยู่แล้ว

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่ากรณีการรายงานการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองให้คณะกรรมการทราบทุก ๓ เดือนนับแต่ได้รับการจัดสรรกับการจัดสรรเงินที่ต้องจัดสรรเงินภายใน ๓๐ วัน นับแต่สิ้นปีงบประมาณ แปลว่าพรรคการเมืองได้รับจัดสรรเงินกองทุนประมาณเดือนปลายเดือนตุลาคม แต่จะเริ่มใช้ได้เดือนมกราคม และต้องไปรายงานในเดือนเมษายนอาจจะไม่สอดคล้องในทางปฏิบัติ จึงเห็นว่าควรมีการรายงานให้ตรงตามไตรมาสด้วย

นายแสวง บุญมี รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าการปฏิบัติที่ผ่านมาพรรคการเมืองจะเริ่มดำเนินการตามปีปฏิทินแต่การจัดสรรเงินอาจทำให้ก่อนได้ ซึ่งพรรคการเมืองก็ได้เริ่มใช้จ่ายในเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม แล้วจัดทำรายงานเข้าที่ประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาในเดือนเมษายน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าพรรคการเมืองจะเริ่มใช้จ่ายเงินในเดือนมกราคม จึงได้กำหนดให้มีการจัดสรรเงินก่อนเพื่อให้พรรคการเมืองได้ทราบถึงจำนวนเงินที่จะได้รับเพื่อนำไปกำหนดแผนการใช้จ่ายได้ ซึ่งมีเจตนาที่จะให้พรรคการเมืองได้รับรู้รับทราบจำนวนเงินก่อนที่จะนำไปบริหารจัดการ ส่วนกรณีการจัดสรรเงินให้แล้วจะต้องรายงานทุก ๓ เดือนนับแต่ได้รับการจัดสรรนั้น ภายใน ๓ เดือนแรกเมื่อได้รับการจัดสรรแล้วหากยังไม่ได้ใช้จ่ายก็สามารถที่จะรายงานความคืบหน้าการเสนอแผนงานโครงการว่าจะดำเนินการเกี่ยวกับอะไรก็ได้

พลเอก ไพบยนต์ คำตันเจริญ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำในวรรคหนึ่งว่าควรใช้คำให้สอดคล้องกับถ้อยคำตามมาตรา ๒๓ กรณีคำว่า “ส่งเสริม” หรือ “เสริมสร้าง”

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์ ฝ่ายเลขานุการ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่าในชั้นการรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. มีพรรคการเมืองได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับมาตรา ๗๘ วรรคสี่ว่าคำว่า “ค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมือง” อาจตีความได้กว้างเกินไปซึ่งอาจจะหมายรวมถึงค่าใช้จ่ายสำนักงานด้วยหรือไม่ ซึ่งพลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ชี้แจงว่ากรณีเป็นเรื่องที่คณะกรรมการจะไปออกประกาศกำหนด

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่าเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่ได้ให้ไว้ในมาตรา ๗๗ โดยได้เสนอให้เพิ่มเป็น (๓/๑) ที่จะจัดสรรเงินให้ร้อยละ ๒๐ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของสาขาพรรคการเมือง ดังนั้นในวรรคสี่เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวจึงควรเพิ่มถ้อยคำว่า “เว้นแต่เป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๗๗ (๓/๑)” เพื่อให้สามารถใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมืองหรือเพื่อจังกุศลกรของพรรคการเมืองได้ ทั้งนี้เป็นการเสนอประเด็นไว้เพื่อรอการพิจารณาทบทวนอีกครั้งในคราวต่อไป

พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ กรรมการวิสามัญ ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับกรณีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ดังนี้

๑) เกรงว่ากระบวนการกำกับดูแลของคณะกรรมการจะเป็นไปในลักษณะเช่นเดิมซึ่งจะทำให้สาขาพรรคการเมืองขาดคุณภาพในการดำเนินการและจะเป็นปัญหาการกำกับดูแลของคณะกรรมการหรือไม่

๒) กรณีการคำนวณเงินที่จะจัดสรรให้จะพิจารณารวมถึงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยหรือไม่ ซึ่งหากไม่รวมก็อาจทำให้พรรคการเมืองขนาดเล็กเสียเปรียบเพราะไม่มีสาขาพรรคการเมือง

มติที่ประชุม

มาตรา ๗๘

รอกการพิจารณา

“มาตรา ๗๘ เงินที่พรรคการเมืองได้รับการจัดสรรตามมาตรา ๗๗ ให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง การจัดทำกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามมาตรา ๒๓ การพัฒนาพรรคการเมืองและสมาชิกให้มีคุณภาพและคุณธรรมอันดีงาม การส่งเสริมความรู้ในทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชน ~~และการส่งเสริมความรู้~~การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการอื่นใดที่คณะกรรมการกำหนด และเมื่อใช้ไปเพื่อการใดแล้ว ให้จัดทำรายงานให้คณะกรรมการทราบทุกสามเดือนนับแต่วันที่ได้รับการจัดสรร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด แต่จะนำไปใช้จ่ายตามมาตรา ๘๒ ไม่ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน พรรคการเมืองจะส่งรายละเอียดการใช้จ่ายเงินให้นายทะเบียนทราบก่อนก็ได้ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าการใช้จ่ายเงินรายการใดไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้พรรคการเมืองทราบ

คณะกรรมการจะกำหนดให้พรรคการเมืองใช้เงินที่ได้รับจัดสรรตามวรรคหนึ่งแต่ละด้านตามสัดส่วนที่กำหนดก็ได้

พรรคการเมืองจะใช้จ่ายเงินที่ได้รับตามวรรคหนึ่งไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมืองหรือเพื่อจ้างบุคลากรของพรรคการเมืองหรือค่าใช้จ่ายอื่นทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการกำหนดมิได้ เว้นแต่เป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๗๗ (๓/๑)”

มาตรา ๗๙

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

นายแสวง บุญมี รองเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่ากรณีตามมาตรา ๗๙ เป็นกรณีการบังคับในภายหลังและที่ผ่านมามีปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามทวงถามเงินคืน หากเป็นไปได้ควรให้อำนาจคณะกรรมการได้กำกับดูแลตลอดกระบวนการการใช้จ่ายเงิน กล่าวคือให้ดูแลทั้งก่อน ระหว่าง ละหลังการใช้จ่ายเงิน

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้สอบถามว่ากรณีถ้อยคำในวรรคสองกับกรณีมาตรา ๗๗ (๔) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการหักเงินคืนเช่นเดียวกันเหตุใดจึงเขียนต่างกัน ซึ่งนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีตามมาตรา ๗๗ (๔) เป็นการคำนวณเพื่อหักออกก่อนเอามาจ่าย ส่วนกรณีตามมาตราสองเป็นการเรียกคืนจากเงินที่จ่ายไปแล้ว

มติที่ประชุม

มาตรา ๗๙

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๗๙ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๗๘ หรือไม่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแจ้งให้พรรคการเมืองแก้ไขการใช้จ่ายในเรื่องนั้นของปีถัดไป และในการนี้ อาจลดการจัดสรรเงินอุดหนุนตามมาตรา ๗๗ ในปีถัดไปด้วยก็ได้

ถ้านายทะเบียนตรวจสอบรายงานตามมาตรา ๗๘ แล้วปรากฏว่าเป็นการรายงานด้วยข้อความอันเป็นเท็จทั้งหมดหรือบางส่วน หรือไม่รายงานภายในเวลาที่กำหนดให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเรียกเงินคืนจากหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง และให้งดการจัดสรรเงินอุดหนุนในปีถัด ๆ ไป จนกว่าจะชำระคืนครบถ้วน”

มาตรา ๘๐

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ โฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ ได้สอบถามว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐตามวรรคสองกับกรณีการจัดสรรเวลาออกอากาศตามวรรคหนึ่ง เป็นสถานีหรือช่องออกอากาศเดียวกันใช่หรือไม่ และต้องออกอากาศทั้งวิทยุและโทรทัศน์ใช่หรือไม่ ซึ่งนายแสวง บุญมี ได้ให้ข้อมูลว่าการออกอากาศที่ผ่านมาใช้สถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องเดียวกัน ส่วนเวลาการออกอากาศอาจจะแตกต่างกันตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และที่ผ่านมามีคณะกรรมการได้จัดสรรให้ออกอากาศทั้งทั้งวิทยุและโทรทัศน์

พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ กรรมการการวิสามัญ ได้สอบถามว่ากรณีกฎหมายแก้ไขให้ออกอากาศได้อย่างน้อยปีละสองครั้งแต่ด้วยเหตุผลใดร่างกฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้เพียงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง ได้ให้ข้อมูลว่าเป็นการกำหนดขั้นต่ำไว้ ซึ่งหากกำหนดไว้สูงก็อาจเป็นภาระกับคณะกรรมการที่ต้องจัดสรรเวลาให้ แต่อย่างไรก็ตามหากคณะกรรมการเห็นว่ามีความจำเป็นต้องมีมากกว่าหนึ่งครั้งก็สามารถที่จะจัดสรรเพิ่มเติมได้

มติที่ประชุม

มาตรา ๘๐

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๘๐ ให้คณะกรรมการจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมือง ที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๓ หรือเพื่อแถลง ผลงานของพรรคการเมือง อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐจัดสรรเวลาออกอากาศ ตามที่คณะกรรมการกำหนด”

หมวด ๗

ไม่มีการแก้ไข

ไม่มีประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการธิการวิสามัญมติที่ประชุม

หมวด ๗

ไม่มีการแก้ไข

“หมวด ๗

การใช้จ่ายของพรรคการเมือง”

มาตรา ๘๑

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการธิการวิสามัญ

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้มีข้อสังเกต เกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำของคำว่า “กิจกรรมทางการเมือง” “กิจกรรมในทางการเมือง” “กิจกรรมทาง การเมืองของพรรคการเมือง” และ “กิจกรรมของพรรคการเมือง” ควรที่จะกำหนดให้สอดคล้องกัน

ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้กรรมาธิการวิสามัญซึ่งเป็นผู้แทนจากสำนักงานกฤษฎีการับไป พิจารณาถึงความเหมาะสมต่อไป

มติที่ประชุม

มาตรา ๘๑

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๘๑ เงินและทรัพย์สินของพรรคการเมืองต้องนำไปใช้จ่ายเพื่อดำเนิน กิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมือง และสมาชิก และค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมือง

พรรคการเมืองต้องเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมืองไม่ว่าในรูปแบบใด ให้สมาชิกและประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๘๒

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการธิการวิสามัญ

นายธนาวุฒิ สัจจทอง กรรมาธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าตามประมวลกฎหมาย อาญามาตรา ๑๔๔ และมาตรา ๑๔๕ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความผิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งกำหนดไว้ว่าถ้าสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบ ด้วยกฎหมายจะมีความผิด และมาตรา ๑๔๕ ก็ได้กำหนดเกี่ยวกับผู้ที่ให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์ อื่นแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบก็จะมีผิด แต่กรณีตามมาตรา ๘๒ ในร่างกฎหมายฉบับนี้ก็เป็นเรื่อง ที่เปิดช่องทางให้สามารถทำได้แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบถึงการให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดนั้น

ส่วนสาระสำคัญจะอยู่ในวรรคสองคือห้ามมิให้สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลใดโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย เว้นแต่เงินที่ได้มีการ แจกจ่ายได้ตามวรรคหนึ่งเท่านั้น

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ โฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่า อาจเป็นปัญหาในการตีความหากไม่มีการบังคับราคาให้ชัดเจน ซึ่งนายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการ ฝ่ายตรวจสอบบัญชีและทรัพย์สิน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ให้ข้อมูลว่าตามกฎหมายแก่ คณะกรรมการได้มีประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ตามปกติประเพณี ของพรรคการเมือง ผู้ดำรง ตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งได้กำหนดไว้ว่ามูลค่าของทรัพย์สินต้องไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้มีข้อสังเกตว่า กรณีการประกาศหลักเกณฑ์วิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนดนั้นมีความแตกต่างกันในแต่ละ มาตรา ดังนั้นจึงควรกำหนดให้ชัดเจนว่าใครจะต้องเป็นผู้ดำเนินการประกาศ

ทั้งนี้ ในมาตรานี้มีประเด็นที่มีข้อสังเกตและวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับ บทลงโทษถึงขั้นการประหารชีวิต แต่เนื่องจากมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมาย อาญาได้กำหนดโทษไว้อย่างนั้นแล้ว ก็กรณีตามกฎหมายนี้จึงต้องกำหนดให้สอดคล้องกัน

มติที่ประชุม

มาตรา ๘๒

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๘๒ ในกรณีที่พรรคการเมือง ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือบุคคลใดให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อม และไม่ว่าจะให้เป็นประจำหรือเป็นครั้งคราว ถ้าการให้หรือรับเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดนั้นไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้พรรคการเมือง ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือบุคคลนั้น แล้วแต่กรณี แจกจ่ายให้นายทะเบียนทราบถึง การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่นายทะเบียน กำหนด และให้ประกาศให้ประชาชนทราบทั่วไปด้วย

ห้ามมิให้สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รับเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดจากบุคคลใดโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย เว้นแต่เงินที่ได้มีการแจกจ่ายตาม วรรคหนึ่ง”

มาตรา ๘๓

ไม่มีการแก้ไข

ไม่มีประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

มติที่ประชุม

มาตรา ๘๓

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๘๓ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ที่จะต้อง ตรวจสอบและควบคุมมิให้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อการอื่นใด นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๘ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒”

หมวด ๘

ไม่มีการแก้ไข

ไม่มีประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ**มติที่ประชุม****หมวด ๘****ไม่มีการแก้ไข**

“หมวด ๘

การสิ้นสุดของพรรคการเมือง”

มาตรา ๘๔

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ

พลเอก สุรวัช บุตรวงษ์ กรรมการวิสามัญ ได้สอบถามว่ากรณีตาม (๒) ที่ใช้ถ้อยคำว่า “ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง” เป็นการใช้คำที่ถูกต้องตามลักษณะการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งนายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีเยอร์ ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีการสั่งยุบพรรคการเมืองเป็นอำนาจที่มีมาแต่เดิมในกฎหมายเก่า ซึ่งเป็นกรณีการใช้อำนาจต่อเนื่องจากการวินิจฉัยตามกฎหมาย

มติที่ประชุม**มาตรา ๘๔****ไม่มีการแก้ไข**

“มาตรา ๘๔ พรรคการเมืองสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) สิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๕

(๒) ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๖

(๓) มีการคว่ำรวมพรรคการเมืองตามมาตรา ๙ การคว่ำรวมพรรคการเมือง”

มาตรา ๘๕

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้สอบถามว่ากรณีการสิ้นสุดสภาพตาม (๒) และ (๓) มีลักษณะของเงื่อนไขที่เหมือนกันแต่ทำไมกำหนดระยะเวลาต่างกัน ซึ่งนายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีเยอร์ ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีตาม (๒) มีพื้นที่ที่กว้างใหญ่กว่าดังนั้นการดำเนินการจึงค่อนข้างง่ายกว่ากรณีตาม (๓) ซึ่งมีพื้นที่กำหนดขอบเขตอยู่อย่างจำกัด

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้สอบถามว่ากรณีตาม (๕) ที่ไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปสองครั้งติดต่อกันนั้นได้กำหนดจำนวนการส่งผู้สมัครไว้หรือไม่ ซึ่งนายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีเยอร์ ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีตาม (๕) ไม่ได้กำหนดจำนวนคนไว้เพียงแต่มีเงื่อนไขไว้ว่าถ้าส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้วถึงจะมีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ

นายแสวง บุญมี รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า ในกฎหมายเก่าจะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูลของพรรคการเมือง แต่ในร่างกฎหมายฉบับนี้ไม่มีบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าวจึงเห็นว่าควรกำหนดให้มีเช่นเดิมตามมาตรา ๑๙ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองของทุกพรรคการเมืองในระบบอิเล็กทรอนิกส์ และให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทะเบียนดังกล่าวเป็นทะเบียนที่ถูกต้องและแท้จริงตามกฎหมาย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นอย่างอื่น” ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการอ้างอิงหากมีกรณีพิพาทกันเกิดขึ้น ซึ่งพลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ความเห็นชอบด้วยในหลักการส่วนจะเพิ่มเติม

อย่างไร ในมาตราใดนั้น ขอให้ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไปพิจารณาความเหมาะสมต่อไป

นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้สอบถามว่ากรณีการตรวจสอบจำนวนสมาชิกที่ลดลงจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร ซึ่งนายแสวง บุญมี ได้ให้ข้อมูลว่าการปฏิบัติที่ผ่านมาพรรคการเมืองจะรายงานบัญชีสมาชิกพรรคการเมืองเพียงครั้งเดียว ส่วนการแจ้งสมาชิกเพิ่มหรือลดลงพรรคการเมืองจะแจ้งทุกๆ ๓ เดือน แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ไม่ได้ตรวจสอบ เนื่องจากไม่มีผลในทางกฎหมายแต่อย่างไร ส่วนในร่างกฎหมายฉบับใหม่นี้ได้กำหนดบทลงโทษไว้ด้วย ดังนั้นการปฏิบัติในอนาคตก็จะต้องมีการตรวจสอบในเรื่องนี้ด้วย ซึ่งในขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดเตรียมระบบฐานข้อมูลที่จะรองรับการตรวจสอบนี้ไว้แล้ว และได้ประสานงานกับพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการด้วยแล้ว

นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ กรรมาธิการวิสามัญ ได้มีข้อสังเกตว่ากรณีหากมีการรายงานจำนวนสมาชิกทุก ๓ เดือน จะต้องนับระยะเวลา ๑ ปีหรือ ๙๐ วันจากช่วงเวลาใดระหว่างช่วงเวลาที่ตรวจพบหรือช่วงเวลาของการรายงานครั้งสุดท้าย ซึ่งนายแสวง บุญมี ได้ให้ข้อมูลว่าในทางปฏิบัติจะพิจารณาจากข้อเท็จจริงในเอกสารที่ส่งมา ส่วนการเริ่มนับเวลาจะเริ่มนับจากวันที่ตรวจพบ

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ โฆษกคณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่ากรณีการตรวจพบการเปลี่ยนแปลงตาม (๒) หรือ (๓) อาจเกิดขึ้นได้ ๒ ทาง กล่าวคือ ทางแรกคณะกรรมการอาจตรวจพบได้เอง หรือทางที่สองมีผู้มาแจ้งว่าพบข้อผิดพลาดนั้นแล้วคณะกรรมการตรวจสอบแล้วพบว่ามีความผิดพลาดเกิดขึ้นจริง ซึ่งนายแสวง บุญมี ได้ให้ข้อมูลว่าในทางปฏิบัติและความเข้าใจนี้เป็นไปตามนั้น

มติที่ประชุม

มาตรา ๘๕

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๘๕ พรรคการเมืองย่อมสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองเมื่อ

(๑) ไม่แก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดตาม

มาตรา ๑๗ วรรคสาม หรือไม่สามารถดำเนินการตามมาตรา ๓๓ (๑) หรือ (๒) ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) ภายหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนพรรคการเมืองมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงตามที่กำหนดในมาตรา ๓๓ (๑) ติดต่อกันเกินเก้าสิบวัน

(๓) ภายหลังจากที่ดำเนินการครบตามมาตรา ๓๓ (๒) มีจำนวนสาขาพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงภาคละหนึ่งสาขาเป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปี

(๔) ไม่มีการประชุมใหญ่พรรคการเมืองหรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมใดทางการเมืองเป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปีโดยมิได้มีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย

(๕) ไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปสองครั้งติดต่อกันหรือเป็นเวลาแปดปีติดต่อกัน สุดแต่ระยะเวลาใดจะยาวกว่ากัน

(๖) มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(๗) พรรคการเมืองเลิกตามข้อบังคับ

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนหรือมีผู้แจ้งต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดสิ้นสภาพตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีการผิดที่เป็นเหตุให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณา ถ้าคณะกรรมการเห็นว่ามีการผิดดังกล่าวเกิดขึ้น ให้คณะกรรมการประกาศการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีเช่นนี้ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองที่ถูกประกาศว่าสิ้นสภาพตามวรรคสองไม่เห็นด้วยกับการประกาศของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองตามมาตรา นี้ เป็นการถูกยุบพรรคการเมือง”

มาตรา ๘๖

มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ กรรมการการวิสามัญ ได้มีข้อสังเกตว่ากรณีมาตรา ๒๐ วรรคสองได้กำหนดว่าพรรคการเมืองต้องไม่ดำเนินกิจการอันมีลักษณะเป็นการแสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน แต่มาตรา ๕๗ (๓) ได้วางหลักการไว้ว่าพรรคการเมืองอาจมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการของพรรคการเมือง ซึ่งหากเกิดกรณีพรรคการเมืองมีการจำหน่ายของที่ระลึกและมีกำไรเพื่อนำเงินนั้นมาเป็นค่าบำรุงพรรคการเมืองแต่ถ้ามีคนมาร้องว่ามีรายได้จำนวนมาก ส่วนจะแบ่งปันหรือไม่นั้นจะพิสูจน์หรือตีความกันอย่างไร ซึ่งนายอมร รัชตังกูร ได้ให้ข้อมูลว่าในกรณีตามข้อสังเกตดังกล่าวที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่องการหารายได้จาก การจำหน่ายสินค้าหรือบริการและรายได้อื่นของพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ ซึ่งประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดค่านิยมของคำว่า “รายได้” หมายความว่า ผลตอบแทนจากการจำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการที่ได้รับไม่ว่าจะเป็นรูปของตัวเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และนิยามของคำว่า “สินค้า” หมายความว่า สิ่งของ ที่นำมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึกซึ่งมีราคาขึ้นละไม่เกินสามพันบาท โดยอาจมีชื่อพรรคการเมืองหรือสัญลักษณ์ของพรรคการเมืองติดอยู่ ได้ แก่ หนังสือ สมุดโน้ต ปากกา แก้วน้ำ ถ้วยกาแฟ จานรองแก้ว นาฬิกา รวมถึงสิ่งของประเภทหรือชนิดอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ส่วนนิยามของคำว่า “บริการ” หมายความว่า การที่พรรคการเมืองจัดให้มีการบริการให้แก่สมาชิกพรรคการเมืองโดยคิดค่าใช้จ่ายไม่มากกว่าปกติทางการค้าเพื่อเป็นสวัสดิการหรือเป็นการช่วยเหลือสมาชิก ทั้งนี้ในประกาศฉบับดังกล่าว ยังได้กำหนดไว้ด้วยว่าการหารายได้ของพรรคการเมืองโดยการจำหน่ายสินค้าหรือบริการต้องไม่มุ่งแสวงหาผลกำไรในทางธุรกิจ โดยราคา หรือค่าตอบแทนจากการจำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการจะต้องคำนึงถึงราคาตามปกติในท้องถิ่น

นายพัชโรดม ลิ้มปิษเฐียร กรรมการการวิสามัญ ได้เสนอให้แก้ไขเพิ่มคำใน (๔) เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของถ้อยคำโดยให้เพิ่มคำว่า “การเมือง” ต่อท้ายคำว่า “พรรค”

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์ ฝ่ายเลขานุการ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่ามาตรา ๘๖ มีผู้แปรญัตติ ๑ ท่าน คือศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ซึ่งขอแปรญัตติแก้ไขโดยเพิ่มเติมความในวรรคสองของมาตรา ๘๖ ดังนี้

“เมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า พรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นไปตามมติของคณะกรรมการบริหารพรรค และหากกรรมการบริหารพรรคการเมืองคนใดได้ดำเนินการคัดค้านตามมาตรา ๒๑ วรรคสามแล้ว ก็มีให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองคนนั้น”

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่ากรณีตามคำแปรญัตติร่างกฎหมายฉบับนี้ได้วางกลไกการคัดค้านไว้ในมาตรา ๒๑ แล้ว

มติที่ประชุม

มาตรา ๘๖

มีการแก้ไข

“มาตรา ๘๖ เมื่อคณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น

(๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๓) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ วรรคสอง มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๖๘

(๔) มีเหตุอันจะต้องยุบพรรคการเมืองตามที่มิได้กฎหมายกำหนด

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า พรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา ๘๗

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ ได้สอบถามว่าเหตุใดจึงกำหนดให้สามารถมอบหมายให้อัยการสูงสุดดำเนินคดีแทนได้

นายพัชโรดม ลิ้มปิขเจียร กรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าเจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นการอำนวยความสะดวกหากคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นคดีที่สำคัญ ซึ่งคณะกรรมการจะใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเลือกให้ช่องทางให้อัยการสูงสุดดำเนินคดีแทนหรือไม่ก็ได้

นายแสวง บุญมี รองเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ได้กำหนดหลักการไว้ให้คณะกรรมการเป็นผู้เสียหายฟ้องคดีทั่วไปได้เองทุกกรณี จึงเป็นที่เข้าใจได้ว่าสามารถจ้างทนายความฟ้องคดีแทนได้ ส่วนกรณีเกี่ยวกับการยุบพรรคอาจจำเป็นต้องให้อัยการสูงสุดช่วยดำเนินการ

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่าหากเกิดกรณีที่คณะกรรมการขอให้อัยการสูงสุดช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้วอัยการสูงสุดไม่เห็นด้วย คณะกรรมการควรที่จะมีช่องทางในการให้ทนายความดำเนินการแทนได้ ทั้งนี้แล้วแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควรว่าควรมีช่องทางนี้เพิ่มเติมในกฎหมายหรือไม่ หากเห็นว่าควรจะมีทนายความดำเนินการแทนได้ก็ให้ดำเนินการโดยใช้บจากเงินกองทุน

มติที่ประชุม

มาตรา ๘๗

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๘๗ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๘๖ ให้นายทะเบียนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน พร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๘๖ คณะกรรมการจะยื่นคำร้องเองหรือจะมอบหมายให้นายทะเบียนเป็นผู้ยื่นคำร้องและดำเนินคดีแทนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะขอให้อัยการสูงสุดช่วยเหลือดำเนินการในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่าจะเสร็จสิ้นก็ได้

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งให้พรรคการเมืองระงับการกระทำใดไว้เป็นการชั่วคราวตามคำร้องขอของคณะกรรมการ นายทะเบียน หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี ก็ได้”

มาตรา ๘๗

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ

นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีธร กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าการกำหนดบทลงโทษไว้ ๑๐ ปี เพราะเห็นว่าเหมาะสมฐานความผิดซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ส่วนกรณีอื่นที่ไม่สำคัญก็ได้กำหนดไว้ ๕ ปี

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์ ฝ่ายเลขานุการ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่ามาตรา ๘๘ มีผู้แปรญัตติ ๑ ท่าน คือศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรณแสง ซึ่งขอแปรญัตติตัดความในวรรคสองของมาตรา ๘๘ ออกทั้งวรรค ดังนี้

“ห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ”

นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่าคำว่า “บุคคลใด” ควรให้หมายถึงบุคคลธรรมดาทั่วไป ไม่ใช่นิติบุคคล และไม่ใช่เฉพาะบุคคลซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกันที่ได้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้น

มติที่ประชุม

มาตรา ๘๘

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๘๘ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น

ห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ”

มาตรา ๘๙**มีการแก้ไข****ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ**

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำการกำหนดวันว่าจาก “หกเดือน” ควรแก้ไขเป็น “หนึ่งร้อยแปดสิบวัน” หรือไม่ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตราอื่นๆ ทั้งนี้ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าตามมาตรานี้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่สิ้นสภาพหรือถูกยุบจะนำพรรคการเมืองที่สิ้นสภาพหรือถูกยุบไปเคลื่อนไหวทางการเมืองไม่ได้ แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะไปสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ ได้เสนอให้แก้ไขคำในวรรคสี่ โดยให้ตัดคำว่า “พรรคการเมือง” ออก เพื่อให้สอดคล้องกับบทนิยาม “ข้อบังคับ” ในมาตรา ๔

นายแสวง บุญมี รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ผ่านมาว่าเมื่อมีการยุบพรรคการเมืองเกิดขึ้นจะไม่สามารถติดตามหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองมาดำเนินการชำระบัญชีได้จึงต้องฟ้องเป็นคดีอาญา แต่ตามร่างกฎหมายฉบับนี้ก็มียุทธศาสตร์ที่จะทำให้การปฏิบัติในอนาคตสามารถดำเนินการได้

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่าหากคณะกรรมการมีปัญหาในทางปฏิบัติและเห็นว่าควรมีมาตรการเพิ่มเติมในร่างกฎหมายฉบับนี้ก็ขอให้นำไปพิจารณาเพื่อที่จะได้แก้ไขให้การปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพต่อไปได้ แต่มิใช่เป็นการขยายอำนาจให้มากขึ้น

มติที่ประชุม**มาตรา ๘๙****มีการแก้ไข**

“มาตรา ๘๙ ในกรณีที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพหรือยุบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบแสดงฐานะทางการเงิน รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพหรือยุบ และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีไม่เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือนโดยแจ้งให้คณะกรรมการทราบ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่จนกว่าการชำระบัญชีจะแล้วเสร็จ แต่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในนามพรรคการเมืองที่สิ้นสภาพหรือยุบมิได้

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองหรือจำหน่ายทรัพย์สินของพรรคการเมืองเพื่อนำเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองนั้นไม่มีเงินหรือทรัพย์สินเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี ให้คณะกรรมการส่งจ่ายเงินจากกองทุนตามที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้ทราบ

ในการชำระบัญชีเมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดให้โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับพรรคการเมืองไม่ได้ระบุไว้ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของกองทุน

ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดมาใช้บังคับแก่การชำระบัญชีของพรรคการเมืองด้วยโดยอนุโลม”

หมวด ๙ ไม่มีการแก้ไข
ไม่มีประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ
มติที่ประชุม หมวด ๙ ไม่มีการแก้ไข
“หมวด ๙
การควบรวมพรรคการเมือง”

มาตรา ๙๐ ไม่มีการแก้ไข
ไม่มีประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ
มติที่ประชุม มาตรา ๙๐ ไม่มีการแก้ไข
“มาตรา ๙๐ ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการควบรวมพรรคการเมือง
ที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้”

มาตรา ๙๑ ไม่มีการแก้ไข
ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ
พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อ
 ที่ประชุมว่ากรณีการควบรวมตามมาตรานี้จะเป็นการควบรวมของพรรคการเมืองเพื่อตั้งเป็นพรรคใหม่
 เท่านั้น กล่าวคือหากพรรค ก. จะควบรวมกับ พรรค ข. จะต้องควบรวมเป็นพรรคใหม่คือ พรรค ค.
 เท่านั้น จะดำเนินการเช่นเดียวกับกฎหมายเก่าที่เป็นการไปควบรวมเพื่อให้มีพรรคใดพรรคหนึ่งใหญ่ขึ้น
 ไม่ได้

นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่ากรณี
 การควบรวมตามมาตรานี้จะแตกต่างจากทฤษฎีการควบรวมกิจการ (Merger & Acquisition) กล่าวคือ
 ตามทฤษฎีการควบรวมกิจการ เมื่อ ก. รวมกับ ข. แล้วจะเป็น ก. หรือ ข. หรือจะเป็น ค. ก็ได้ แต่ตาม
 มาตรานี้จะต้องอธิบายให้ชัดเจนว่าต้องเป็นพรรคการเมืองใหม่หรือแบบ ค. เท่านั้น

มติที่ประชุม มาตรา ๙๑ ไม่มีการแก้ไข
“มาตรา ๙๑ การควบรวมพรรคการเมืองให้กระทำได้เฉพาะเป็นการรวมกัน
เพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่”

มาตรา ๙๒ มีการแก้ไข
ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ
พลเอก สุรวัช บุตรวงศ์ กรรมการวิสามัญ ได้มีข้อสังเกตว่ากรณีตามวรรคสอง
 ที่ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคนประชุม
 ร่วมกัน จะมีปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่หากข้อบังคับของพรรคการเมืองมีจำนวนคณะกรรมการบริหาร
 พรรคการเมืองไม่ถึงตามจำนวน ทั้งนี้ เพราะตามกฎหมายกำหนดตำแหน่งไว้เฉพาะหัวหน้าพรรค
 การเมือง เหนือญีพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่น ซึ่งบางพรรคการเมือง
 จะตั้งถึงหรือไม่ ซึ่งนายพัชโรดม ลิ้มปิษเฐียร กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าในทางปฏิบัติพรรค
 การเมืองแต่ละพรรคจะมีการมอบหมายให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองดูแลและสาขาพรรคการเมือง
 หรือสมาชิกในแต่ละพื้นที่ซึ่งก็จะมีการตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมืองเกินจำนวน ๑๐ คนอยู่แล้ว

พลเอก ไพบยนต์ คำตันเจริญ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าความมุ่งหมายของกฎหมายอาจจะเพื่อให้มีการควบรวมพรรคการเมืองได้มากขึ้น หากกำหนดให้มีองค์ประชุมน้อยกว่า ๑๐ คน อาจทำให้การควบรวมพรรคการเมืองเป็นไปได้โดยง่ายยิ่งขึ้น

นายแสวง บุญมี รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าตามมาตรานี้การจะควบรวมพรรคการเมืองต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ก่อน และหากพรรคการเมืองใดมีคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ถึง ๑๐ คน ในทางปฏิบัติก็สามารถแก้ไขข้อบังคับพรรคการเมืองในที่ประชุมใหญ่ได้

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้เสนอให้แก้ไขถ้อยคำในวรรคสอง จากคำว่า “ข้อบังคับพรรคการเมือง” เป็น “ข้อบังคับของพรรคการเมือง” เพื่อไม่ให้ตรงกับคำนิยาม แต่ให้ตรงกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีเยร กรรมการวิสามัญ ได้เสนอให้แก้ไขถ้อยคำในวรรคสาม จากคำว่า “และดำเนินขอตทะเลเบียน” เป็น “และดำเนินกรรขอตทะเลเบียน” เพื่อให้ถ้อยคำมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

มติที่ประชุม

มาตรา ๙๑

มีการแก้ไข

“มาตรา ๙๒ ในการควบรวมพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๑ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคน ประชุมร่วมกัน เพื่อดำเนินการร่างข้อบังคับของพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกัน เพื่อประชุมตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๐ และดำเนินกรรขอตทะเลเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง”

มาตรา ๙๓

ไม่มีการแก้ไข

ไม่มีประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ

มติที่ประชุม

มาตรา ๙๓

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๙๓ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๗ แล้ว ให้คณะกรรมการมีคำสั่งให้พรรคการเมืองเดิมที่รวมเข้ากันเป็นอันสิ้นสุดลง โดยให้สมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งการสิ้นสุดและการควบรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

- กำหนดการประชุมครั้งต่อไป

ที่ประชุมมีมติให้มีการประชุมครั้งต่อไปในวันอังคารที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา
ณ ห้องรับรอง ๑ - ๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

เมื่อได้เวลาอันสมควรแล้ว พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ
ได้กล่าวขอบคุณกรรมการธิการวิสามัญและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านและขอปิดการประชุม

เลิกการประชุมเวลา ๑๔.๕๐ นาฬิกา

จัดทำแล้วเสร็จเมื่อ 10 / พ.ค. / 60

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์ วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานคณะกรรมการธิการวิสามัญ ๑

ผู้จัดบันทึกการประชุม

..... Smmv ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานฯ ตรวจสอบ

มติรับรองบันทึกการประชุม

ครั้งที่ 19 /

วันที่ 30 / พ.ค. / 60

..... M a ผู้อำนวยการสำนักงานกรรมการธิการ ๑ ทราบ

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานคณะกรรมการธิการวิสามัญ ๑

สำนักงานกรรมการ ๑

ผู้จัดบันทึกการประชุม